Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1021

2026 5 11

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2026/1021

2026 m. balandžio 29 d.

dėl kovos su korupcija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR ir Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, ir iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 1 dalies d punktą ir į 83 straipsnio 1 ir 2 dalis,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę [2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros [3],

kadangi:

(1) korupcija tebėra didelė Sąjungos lygmens problema, kuri kelia grėsmę visuomenės stabilumui ir saugumui, be kita ko, sudarydama palankias sąlygas organizuotam nusikalstamumui ir kitiems sunkiems nusikaltimams. Korupcija kenkia demokratinėms institucijoms ir visuotinėms vertybėms, kuriomis grindžiama Sąjunga, visų pirma teisinei valstybei, demokratijai, lygybei ir pagrindinių teisių apsaugai. Ji kliudo mūsų ekonomikos vystymuisi, klestėjimui, tvarumui ir įtraukumui. Kova su korupcija yra labai svarbi demokratijos kokybės gerinimui ir visapusiškam teisinės valstybės principo įgyvendinimui. Veiksmingai korupcijos prevencijai ir kovai su ja būtinas visapusiškas ir plataus pobūdžio požiūris. Šios direktyvos paskirtis – kovoti su korupcija baudžiamosios teisės priemonėmis, suteikiant galimybių kompetentingoms institucijoms geriau bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu;

(2) Tarybos pamatiniame sprendime 2003/568/TVR [4] nustatyti reikalavimai dėl korupcijos privačiajame sektoriuje kriminalizavimo. Konvencijoje dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, parengtoje remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio 2 dalies c punktu [5] (toliau – Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais), numatyta kovoti su tam tikrais korupciniais veiksmais, susijusiais su Europos Bendrijų pareigūnais ar valstybių narių pareigūnais apskritai. Tačiau tie dokumentai nėra pakankamai visapusiški, o korupcijos kriminalizavimas įvairiose valstybėse narėse šiuo metu skiriasi ir tai kliudo imtis darnių ir veiksmingų atsako priemonių visoje Sąjungoje. Taip pat atsirado vykdymo užtikrinimo spragų ir įvairių valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimui trukdančių kliūčių. Šia direktyva siekiama iš dalies pakeisti ir išplėsti tų dokumentų nuostatas. Kadangi pakeitimų, kurie turi būti padaryti, yra daug ir jie yra esminiai, siekiant aiškumo abu dokumentai turėtų būti visiškai pakeisti šia direktyva tų valstybių narių, kurioms ji privaloma, atžvilgiu;

(1) OL C, C/2024/886, 2024 2 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/886/oj.
(2) OL C, C/2024/1048, 2024 2 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1048/oj.
(3) 2026 m. kovo 26 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2026 m. balandžio 21 d. Tarybos sprendimas.
(4) 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2003/568/oj).
(5) Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, parengta vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio 2 dalies c punktu (OL C 195, 1997 6 25, p. 2).

(3) esamą teisinę sistemą reikėtų atnaujinti ir sustiprinti, kad būtų lengviau veiksmingai kovoti su korupcija visoje Sąjungoje. Šia direktyva siekiama kriminalizuoti korupcines nusikalstamas veikas, kurios padaromos tyčia. Ketinimas jas įvykdyti ir žinojimas apie jas gali būti numanomi atsižvelgiant į objektyvias ir faktines aplinkybes. Kadangi šioje direktyvoje numatomos tik būtinosios taisyklės, valstybės narės gali savo nuožiūra priimti ar palikti galioti griežtesnes taisykles dėl korupcinių nusikalstamų veikų. Ši direktyva grindžiama esama teisine sistema ir neturėtų būti aiškinama taip, kad ja siekiama susilpninti dabartines nacionalines kovos su korupcija taisykles;

(4) korupcija yra tarptautinis reiškinys, darantis poveikį visoms visuomenėms ir ekonomikoms. Tas tarptautinis aspektas turėtų būti pripažįstamas patvirtinant priemones nacionaliniu arba Sąjungos lygmeniu. Taigi, imantis Sąjungos veiksmų turėtų būti atsižvelgiama į Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC) darbą;

(5) dėl įvairių korupcijos apraiškų būtina, kad valstybės narės laikytųsi koordinuoto ir suderinto požiūrio siekiant veiksmingai pašalinti pagrindines korupcijos priežastis ir pasekmes. Siekiant veiksmingai kovoti su korupcija reikalingi tiek prevenciniai, tiek mažinimo mechanizmai. Valstybės narės raginamos kovai su korupcija taikyti įvairias prevencines, teisėkūros ir bendradarbiavimo priemones. Korupcija visų pirma yra nusikaltimas, o konkrečios korupcinės nusikalstamos veikos ir su korupcija susijusios nusikalstamos veikos yra apibrėžtos nacionalinėje ir tarptautinėje teisėje, tačiau sąžiningumo trūkumo problemos, neatskleisti interesų konfliktai ar šiurkštūs sąžiningumo taisyklių pažeidimai, jei jie nėra sprendžiami, gali virsti korupcinėmis nusikalstamomis veikomis. Korupcijos prevencija sumažina poreikį imtis baudžiamųjų kovos su korupcija priemonių ir duoda platesnės naudos – skatina visuomenės pasitikėjimą ir padeda valdyti valstybės pareigūnų elgesį. Visose valstybėse narėse taikomi veiksmingi kovos su korupcija metodai turėtų būti grindžiami skaidrumo ir sąžiningumo didinimo priemonėmis, be kita ko, tokių sričių kaip interesų konfliktai, lobistinė veikla ir „sukamųjų durų“ reiškinys, reglamentavimu. Viešosios įstaigos turėtų siekti laikytis aukščiausių sąžiningumo, skaidrumo ir laisvės nuo nederamo poveikio standartų, kurie yra svarbūs plačiau kovojant su korupcija. Viešoji tarnyba, kurioje dirba aukšto lygio įgūdžių turintys sąžiningi asmenys, yra pagrindinis veiksmingų, skaidrių ir efektyvių valstybių narių, siekiančių veiksmingai panaikinti korupciją, ramstis. Geresnis skaidrumo, veiksmingumo ir objektyvių kriterijų taikymas įdarbinant ir paaukštinant valstybės pareigūnus galėtų padėti užtikrinti aprūpinimą būtent tokiais darbuotojais. Kadangi privatusis sektorius taip pat atlieka svarbų vaidmenį užkertant kelią korupcijai ir ją nustatant, valstybės narės gali skatinti kurti ir įgyvendinti tvirtus ir veiksmingus reikalavimų laikymosi užtikrinimo mechanizmus privačiose įmonėse. Siekdamos užtikrinti bendrą požiūrį į tokių reikalavimų laikymosi užtikrinimo mechanizmų veiksmingumą, kuris galėtų apimti rizikos žemėlapį, elgesio kodeksą, trečiosios šalies atliekamą vertinimą, taip pat vidaus kontrolę ir auditą, valstybės narės gali bendradarbiauti rengdamos bendras gaires;

(6) nors šia direktyva visapusiškai laikomasi visų atitinkamų nacionalinių konstitucijų, konstitucinių principų ir teisės aktų nuostatų, pabrėžiama, kad nederamas asmenų, ypač einančių viešąsias pareigas, saugojimas nuo atsakomybės už korupcines nusikalstamas veikas gali pakenkti visuomenės pasitikėjimui su šios direktyvos tikslais nesuderinamu būdu;

(7) nedarant poveikio valstybių narių instituciniam ir administraciniam savarankiškumui, jos turėtų būti sukūrusios organus ar organizacinius padalinius, kuriems būtų pavestos korupcijos prevencijos ir mažinimo užduotys. Valstybės narės pagal šią direktyvą nėra įpareigojamos sukurti naujus organus ar organizacinius padalinius, pavyzdžiui, specializuotus teismus, ir gali nuspręsti tam pačiam organui ar organizaciniam padaliniui pavesti tiek prevencijos, tiek mažinimo funkcijas, taip pat užduotis, susijusias su kitomis nusikalstamomis veikomis tokiomis, kaip organizuotas nusikalstamumas. Laikantis valstybių narių savarankiškumo principo, tokie organai ar padaliniai nebūtinai turi būti centriniai organai ar organizaciniai padaliniai. Visapusiškai gerbiant valstybių narių institucinį ir administracinį savarankiškumą, kai tokie kovos su korupcija organai turi įgaliojimus priimti sprendimus dėl atvejų, apie kuriuos jiems buvo pranešta arba kuriuos jie nustatė, arba teikti bet kokias, jų manymu, būtinas rekomendacijas, jie turėtų veikti be nederamo kitų subjektų kišimosi ar nederamo jų poveikio, taigi turėtų būti apsaugoti nuo nederamo išorės kišimosi ar spaudimo. Siekdamos užtikrinti, kad tokie organai ar organizaciniai padaliniai veiktų veiksmingai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokiems organams ar organizaciniams padaliniams skiriami ištekliai ir suteikti įgaliojimai būtų proporcingi tinkamam jų užduočių administravimui ir sudarytų sąlygas įgyti specializuotų žinių apie korupcijos prevenciją ir mažinimą;

(8) siekiant didinti piliečių informuotumą apie korupcijos mastą, ypatumus ir poveikį, turėtų būti įmanoma imtis įvairių priemonių, be kita ko, bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, pilietine visuomene, akademine bendruomene ir žiniasklaida. Tokios priemonės galėtų apimti, pavyzdžiui, specialius informacijos šaltinius, leidinių ir atitinkamų teisės aktų rinkinius, taip pat visuomenei prieinamas informuotumo didinimo kampanijas ir seminarus suprantama kalba;

(9) Sąjunga yra Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją (UNCAC) šalis: ta Konvencija yra visapusiškiausias tarptautinis teisinis kovos su korupcija dokumentas, apimantis tiek korupcijos prevencijos, tiek kovos su ja priemones. Joje reikalaujama, kad Konvencijos šalys imtųsi teisėkūros ir kitų priemonių, kuriomis būtų nustatytos kyšininkavimo, turto pasisavinimo ir pinigų plovimo nusikalstamos veikos, ir apsvarstytų poreikį imtis teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis būtų kriminalizuotos papildomos veikos, tokios kaip piktnaudžiavimas tarnyba, prekyba poveikiu ir neteisėtas praturtėjimas. Laikydamasi įsipareigojimų, išdėstytų 2021 m. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiojoje sesijoje dėl kovos su korupcija priimtoje politinėje deklaracijoje „Mūsų bendras įsipareigojimas veiksmingai spręsti problemas, įgyvendinti korupcijos prevencijos ir kovos su ja priemones bei stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą“, Sąjunga turėtų, kiek įmanoma, ne tik įgyvendinti būtiniausius UNCAC reikalavimus, bet ir nustatyti papildomas korupcijos prevencijos ir kovos su ja priemones. Ši direktyva grindžiama taikant UNCAC įgyvendinimo peržiūros mechanizmą gautomis pastabomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais;

(10) atsižvelgiant į korupcijos grėsmių raidą, Sąjungos bei jos valstybių narių teisines pareigas pagal tarptautinę teisę ir nacionalinių teisinių sistemų vystymąsi, reikėtų geriau suderinti korupcinių nusikalstamų veikų apibrėžtį visose valstybėse narėse, kad ji visapusiškiau apimtų korupcinį elgesį;

(11) siekiant užkirsti kelią nebaudžiamumui už korupcines nusikalstamas veikas viešajame sektoriuje, reikia aiškiai apibrėžti šios direktyvos taikymo sritį. Pirma, „valstybės pareigūno“ sąvoka turėtų apimti ir tarptautinėse organizacijose, įskaitant Sąjungos institucijas, agentūras bei organus ir tarptautinius teismus, dirbančius asmenis. Antra, kadangi daug subjektų ir asmenų atlieka viešąsias funkcijas, nors ir nėra paskirti į oficialias pareigas, „valstybės pareigūno“ sąvoka turėtų apimti visus atitinkamus pareigūnus, kurie yra paskirti, išrinkti ar įdarbinti pagal sutartį, eina oficialias administracines ar teismines pareigas, taip pat visus asmenis, kurie teikia viešąsias paslaugas pagal jiems suteiktus viešuosius įgaliojimus arba kurie kontroliuoja ar prižiūri viešąsias institucijas joms vykdant tokių viešųjų paslaugų funkciją, net jei tie asmenys patys neužima oficialių pareigų. Šios direktyvos tikslais sąvokos „valstybės pareigūno“ apibrėžtis taip pat turėtų apimti asmenis, vykdančius viešųjų paslaugų funkcijas valstybės valdomose ar valstybės kontroliuojamose įmonėse, taip pat turto valdymo fonduose ir privačiose bendrovėse, atliekančiuose viešosios tarnybos funkcijas, ir jų įsteigtuose ar valdomuose juridiniuose asmenyse. Šios direktyvos tikslais, laikantis nacionalinės teisės, nacionaliniam pareigūnui turėtų būti prilyginamas asmuo, kuris eina teisėkūros pareigas nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu;

(12) aukšto rango pareigūnais turėtų būti laikomi asmenys, kurie vykdo itin svarbias vykdomąsias, administracines, teisėkūros ar teismines funkcijas. Tokios funkcijos gali apimti aktyvų dalyvavimą plėtojant arba vykdant valdžios sektoriaus funkcijas, politikos nustatymą ir įgyvendinimą, teisės aktų vykdymo užtikrinimą, teisės aktų siūlymą arba įgyvendinimą, poįstatyminių teisės aktų arba norminių dekretų priėmimą ir įgyvendinimą, sprendimų dėl valdžios sektoriaus išlaidų priėmimą ir sprendimų dėl asmenų skyrimo vykdyti itin svarbias vykdomąsias, administracines, teisėkūros ar teismines funkcijas priėmimą, taip pat sprendimų priėmimą teismo bylose. Aukšto rango pareigūnams gali būti priskiriami tokie nacionaliniai pareigūnai, kaip centrinės ir regioninės valdžios vadovai, centrinės ir regioninės valdžios nariai, ministrų pavaduotojai, valstybės sekretoriai, pagrindiniai patarėjai politikos klausimais, ministro kanceliarijos ar kabineto, jeigu jie yra įsteigti, vadovai ir nariai, parlamento rūmų nariai, konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų nariai, generalinis prokuroras ir aukščiausiųjų audito institucijų nariai, taip pat Europos Komisijos narių kolegijos ir Europos Parlamento nariai;

(13) būtina stiprinti kovos su kyšininkavimu teisinę sistemą ir užtikrinti, kad teisėsaugos ir baudžiamojo persekiojimo institucijos būtų aprūpintos veiksmingomis ir proporcingomis priemonėmis. Valstybės pareigūnų papirkinėjimo kontekste galima išskirti dvi kyšininkavimo rūšis. Aktyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje – kai asmuo žada, siūlo arba suteikia bet kokį nepagrįstą atlygį siekdamas daryti įtaką valstybės pareigūnui. Pasyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje – kai valstybės pareigūnas prašo suteikti arba gauna tokį nepagrįstą atlygį, arba priima siūlomą ar žadamą atlygį už tam tikrus savo veiksmus ar neveikimą. Atlygiai gali būti materialūs arba nematerialūs ir piniginiai arba nepiniginiai. Atlygis nelaikomas nepagrįstu, jei, pavyzdžiui, tai leidžiama pagal teisę ar administracines taisykles arba kai dovanojamos minimalios arba labai mažos vertės dovanos. Šia direktyva taip pat turėtų būti nustatytos būtiniausios taisyklės dėl kyšininkavimo ir kitų formų korupcijos privačiajame sektoriuje, kai tiesioginės aukos yra, be kita ko, įmonės, kurioms daromas nesąžiningas poveikis, ir kai kiekvienas kyšis gali sumažinti laisvą konkurenciją. Kyšininkavimo viešajame sektoriuje nusikalstama veika grindžiama pasyviosios ir aktyviosios korupcijos nusikalstamomis veikomis, apibrėžtomis Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, 2 ir 3 straipsniuose, ir neturėtų būti aiškinama ar taikoma švelnesniu būdu nei tos Konvencijos nuostatos;

(14) privačiojo sektoriaus subjektų vadovų arba darbuotojų elgesys, kuriuo ekonominės, finansinės ar verslo veiklos metu pažeidžiamos profesinės pareigos, gali pakenkti privačiojo sektoriaus įmonės interesams ir taip pat gali iškreipti konkurenciją, kiek tai susiję su prekių ar komercinių paslaugų įsigijimu, pakenkiant tiek galimiems konkurentams, tiek plačiajai visuomenei. Kyšininkavimo kriminalizavimu privačiajame sektoriuje siekiama atgrasyti nuo abiejų rūšių žalos darymo. Tuo turėtų būti padedama užkirsti kelią trečiosioms šalims kištis į sąžiningą profesinį elgesį žadant, siūlant ar suteikiant bet kokį nepagrįstą atlygį privačiojo sektoriaus subjektų vadovams ar darbuotojams už tai, kad jie, pažeisdami savo pareigas, imtųsi veiksmų arba jų nesiimtų (aktyvusis kyšininkavimas privačiajame sektoriuje). Ši nusikalstama veika taip pat turėtų apimti privačiojo sektoriaus subjektų vadovus ir darbuotojus, kurie prašo nepagrįsto atlygio ar jį gauna, arba priima siūlomą arba žadamą tokį atlygį, kad imtųsi veiksmų arba jų nesiimtų, pažeisdami savo pareigas (pasyvusis kyšininkavimas privačiajame sektoriuje);

(15) siekiant užtikrinti, kad valstybės pareigūnai tyčia nekenktų atitinkamo viešojo ar privačiojo subjekto finansiniams interesams naudodami lėšas kitais tikslais nei tie, kuriems jos buvo skirtos, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl nusikalstamos veikos – valstybės pareigūnų įvykdomo turto, patikėto jiems valdyti, pasisavinimo. Turėtų būti kriminalizuotas toks turto pasisavinimas, iš kurio valdžios pareigūnas ar trečioji šalis gauna naudos arba kuris pakenkia atitinkamo viešojo ar privačiojo subjekto finansiniams interesams. Siekiant kovoje su korupcija vadovautis visapusišku požiūriu, valstybės narės taip pat raginamos kriminalizuoti turto pasisavinimą ir privačiajame sektoriuje. Valstybės narės neturėtų apibrėžti šios nusikalstamos veikos kaip tokios, dėl kurios reikalaujama nustatyti ir žalą, ir naudą;

(16) darant įtaką sprendimus priimantiems viešiesiems subjektams siekiant nepagrįstos naudos galima rimtai sutrikdyti tinkamą viešojo administravimo įstaigų veikimą. Siekiant tinkamai su tuo kovoti, prekybos poveikiu nusikalstamos veikos sudėties požymiai turėtų apimti dvi skirtingas situacijas, kai ta veika padaroma tyčia. Visų pirma, nusikalstama veika turėtų apimti bet kokio nepagrįsto atlygio, kuriuo siekiama daryti netinkamą įtaką, pažadą, siūlymą ar suteikimą siekiant gauti nepagrįstos naudos iš valstybės pareigūno. Antra, ji taip pat turėtų apimti bet kokio nepagrįsto atlygio prašymą ar gavimą arba siūlomo ar žadamo atlygio priėmimą siekiant daryti netinkamą įtaką, kad būtų gauta nepagrįstos naudos iš valstybės pareigūno. Toks elgesys turėtų būti laikomas nusikalstama veika, neatsižvelgiant į tai, ar buvo teigiama, kad įtaka daroma, ar ji buvo reali, ir į tai, ar įtaka buvo pasinaudota, taip pat, ar įtaka davė norimų rezultatų. Nusikalstama veika neturėtų apimti teisėto naudojimosi pripažintų formų atstovavimu interesams ar teisiniu atstovavimu, kuriais gali būti siekiama teisėtai daryti įtaką viešajam sprendimų priėmimo procesui, tačiau kurie neapima nepagrįsto atlygio davimo ar gavimo. Tokių formų atstovavimas interesams, pavyzdžiui, advokatavimas, dažnai vyksta reguliuojamoje aplinkoje būtent siekiant užtikrinti, kad dėl skaidrumo stokos tai netaptų proga korupcijai atsirasti. Veiksmingos papildomos taisyklės dėl interesų konfliktų atskleidimo, „sukamųjų durų“ reiškinio ar politinių partijų finansavimo taip pat gali padėti išvengti pilkųjų zonų ir užkirsti kelią nederamai įtakai. Prekybos poveikiu nusikalstamos veikos tikslais nederamas atlygis siekiant daryti netinkamą įtaką apima atlyginimą už tų formų atstovavimą, kai tokia veikla vykdoma tokiu būdu, kuris atitinka kitus nusikalstamos veikos sudėties požymius, be kita ko, dėl atitinkamo taikytinų taisyklių pažeidimo;

(17) neteisėtas viešųjų funkcijų vykdymas gali pakenkti visuomenės pasitikėjimui, teisinei valstybei ir ekonominiam teisingumui ir padaryti didelę žalą viešajam interesui. Siekdamos užkirsti kelią tokiai žalai, valstybės narės turėtų nustatyti sunkius teisės pažeidimus, nesvarbu, ar tai būtų veiksmai, ar neveikimas, ar ir tai, ir tai. Tokie sunkūs pažeidimai gali apimti, pavyzdžiui, įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatų, kuriomis kandidatams užtikrinama laisva prieiga ir sutartys vienodomis sąlygomis, pažeidimą arba atvejus, kai teisėjai ar arbitrai tyčia neteisingai taiko teisės nuostatas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti, kad neteisėto viešųjų funkcijų vykdymo nusikalstama veika būtų taikoma tik tam tikrų kategorijų valstybės pareigūnams. Nustatydamos atitinkamus sunkius teisės pažeidimus, valstybės narės galėtų atsižvelgti į tam tikrus aspektus, įskaitant tai, ar taip elgtasi siekiant gauti nepagrįstos naudos atitinkamam pareigūnui ar trečiajai šaliai, ar siekiant pakenkti teisėtoms asmens teisėms ar interesams;

(18) trukdymas vykdyti teisingumą yra nusikalstama veika, padaryta remiant, be kitų nusikalstamų veikų, korupciją. Tai pripažįstama valstybių narių baudžiamojoje teisėje. Todėl būtina kriminalizuoti trukdymą vykdyti teisingumą panaudojant fizinę jėgą, grasinimus ar bauginimą arba skatinant pateikti melagingus liudytojų parodymus ar netikrus įrodymus. Veiksmai, kuriais siekiama kištis į parodymų davimą ar įrodymų pateikimą arba į teismo ar teisėsaugos pareigūnų oficialių pareigų vykdymą, taip pat turėtų patekti į šios nusikalstamos veikos sudėtį. Remiantis Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją, ši direktyva taikoma tik trukdymui vykdyti teisingumą su korupcine nusikalstama veika susijusiame procese. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės neturėtų būti įpareigotos nustatyti konkrečios nusikalstamos veikos – trukdymo vykdyti teisingumą, susijusios su korupcinėmis nusikalstamomis veikomis, kaip nustatyta šios direktyvos II skyriuje, jei jų nacionalinėje teisėje yra bendroji nuostata, kuria kriminalizuotas trukdymas vykdyti teisingumą ir kuri taikoma visoms nusikalstamoms veikoms, įskaitant korupciją. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu gali kriminalizuoti tokį elgesį, priskirdamos jį kelioms nusikalstamoms veikoms;

(19) korupciją skatina siekis gauti nepagrįstos ekonominės ir kitokios naudos. Siekiant, kad asmenims ir nusikalstamoms organizacijoms būtų mažiau paskatų vykdyti naujus nusikalstamus veiksmus, taip pat siekiant atgrasyti asmenis nuo to, kad jie sutiktų tapti netikrais turto savininkais, praturtėjimas iš korupcinių nusikalstamų veikų turėtų būti kriminalizuotas. Tai padarius turėtų atitinkamai tapti sunkiau nuslėpti neteisėtai įgytą turtą, sumažėtų korupcijos plitimas ir žala visuomenei. Skaidrumas padeda kompetentingoms institucijoms išaiškinti galimo neteisėto praturtėjimo atvejus. Pavyzdžiui, kai tam tikroje jurisdikcijoje valstybės pareigūnai privalo reguliariai, be kita ko, pradėdami ir baigdami eiti pareigas, deklaruoti savo turtą, institucijos gali įvertinti, ar deklaruotas turtas atitinka deklaruotas pajamas;

(20) valstybės narės turėtų priimti priemones, pagal kurias tyčinis turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo juo, jo judėjimo, teisių į jį ar jo nuosavybės teisių nuslėpimas ar užmaskavimas, žinant, kad toks turtas yra gautas iš kyšininkavimo viešajame ar privačiajame sektoriuje, turto pasisavinimo, prekybos įtaka, trukdymo vykdyti teisingumą nusikalstamų veikų įvykdymo arba jų kurstymo, pagalbos bei bendrininkavimo jas vykdant ir pasikėsinimo jas įvykdyti, kaip nustatyta šioje direktyvoje, būtų laikomas baudžiamąja nusikalstama veika;

(21) neteisėtas politinis finansavimas gali būti būdas paskatinti sprendimus priimančius asmenis priimti sprendimus, kurie galėtų būti naudingi finansuotojui. Valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę imtis tinkamų veiksmų kovojant su neteisėtu politiniu finansavimu, laikydamosi proporcingumo principo ir atskaitomybės bei skaidrumo taisyklių Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kartu visapusiškai gerbdamos pagrindines vidaus rinkos laisves ir Sąjungos piliečių rinkimų teises. Nors šia direktyva tai nereglamentuojama, valstybės narės galėtų apsvarstyti galimybę kriminalizuoti tokį neteisėtą politinį finansavimą, kai jis kelia grėsmę valstybių narių ir Sąjungos demokratijai;

(22) praturtėjimo iš korupcinių nusikalstamų veikų nusikalstama veika turėtų apimti valstybės pareigūno, kuris įgyja, turi ar naudoja turtą, kuris, valstybės pareigūno žiniomis, yra gautas iš kito valstybės pareigūno padarytų korupcinių nusikalstamų veikų, elgesį. Praturtėjimo iš korupcinių nusikalstamų veikų ir nuslėpimo nusikalstamos veikos nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2018/1673 ([6]), visų pirma jos 3 straipsnio 5 daliai ir 11 konstatuojamajai daliai dėl savų pinigų plovimo, kai taikytina. Svarstant, ar turtas gautas iš bet kokio nusikalstamo dalyvavimo korupcinėje nusikalstamoje veikoje ir ar atitinkamas asmuo apie tai žinojo, turėtų būti atsižvelgiama į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes, pavyzdžiui, į tai, kad turto vertė yra neproporcinga teisėtoms kaltinamojo pajamoms ir kad nusikalstama veikla bei turto įgijimas įvyko tuo pat metu. Neturėtų būti privaloma turėti žinių apie visus su nusikalstamu dalyvavimu susijusius faktinius elementus ar visas aplinkybes, įskaitant nusikaltimo vykdytojo tapatybę. Be to, iš korupcinių nusikalstamų veikų gautos pajamos gali būti konfiskuotos remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260 ([7]). Į tą direktyvą taip pat įtrauktos nuostatos dėl kitų konfiskavimo rūšių, įskaitant, tam tikromis sąlygomis, pajamų arba kito turto, kurio vertė atitinka pajamas, kurias įtariamasis arba kaltinamasis perleido tretiesiems asmenims arba kurias tretieji asmenys įsigijo iš įtariamojo arba kaltinamojo, konfiskavimą, kai atitinkami tretieji asmenys žinojo arba turėjo žinoti, kad perleidimo arba įsigijimo tikslas buvo išvengti konfiskavimo;

(23) siekiant visoje Sąjungoje atgrasyti nuo korupcijos, valstybės narės turėtų nustatyti būtiniausias baudžiamųjų ir nebaudžiamųjų sankcijų, skiriamų už šioje direktyvoje apibrėžtas nusikalstamas veikas, rūšis ir dydžius. Maksimalios laisvės atėmimo bausmės ir kitos bausmės turėtų būti pakankamai griežtos, kad atgrasytų galimus nusikalstamų veikų vykdytojus, o bausmių dydis atspindėtų korupcijos daromą žalą. Vis dėlto tas dydis turėtų būti proporcingas konkrečios korupcinės nusikalstamos veikos sunkumui ir turėtų atitikti Sąjungos ir nacionalinėje teisėje numatytų baudžiamųjų sankcijų dydį. Valstybės narės turėtų užtikrinti sankcijų vykdymą tiek, kiek reikalinga siekiant atgrasyti nuo tų nusikalstamų veikų. Jeigu nacionalinėje teisėje numatoma galimybė skirti lygtines bausmes ar atidėti bausmės vykdymą, anksčiau ar lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų asmenis ar suteikti malonę asmenims, nuteistiems už kuriuos nors iš šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų, teisminės institucijos turėtų turėti galimybę atsižvelgti, be kita ko, į padarytų nusikalstamų veikų sunkumą;

([6]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1673/oj).

([7]) 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (OL L, 2024/1260, 2024 5 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj).

(24) ši direktyva turėtų nedaryti poveikio tinkamam ir veiksmingam drausminių priemonių ar kitokių nei baudžiamojo pobūdžio sankcijų, tokių kaip administracinės nuobaudos, taikymui. Priimant nuosprendį tam tikro asmens atžvilgiu už nusikalstamą veiką, apibrėžtą šioje direktyvoje, gali būti atsižvelgiama į sankcijas, kurių negalima prilyginti baudžiamosioms sankcijoms ir kurios jau taikomos tam pačiam asmeniui už tas pačias veikas. Turėtų būti visapusiškai laikomasi draudimo būti antrą kartą teisiamam ar baudžiamam baudžiamajame procese, susijusiame su ta pačia nusikalstama veika, principo (*ne bis in idem*);

(25) valstybės narės raginamos suteikti galimybę savo kompetentingoms institucijoms kartu su laisvės atėmimu arba kaip jo alternatyvą skirti sankcijas ar priemones, kurios nebūtinai yra baudžiamojo pobūdžio, pavyzdžiui, draudimą dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose arba laikinus draudimus kandidatuoti į viešąsias pareigas. Tokios priemonės turi bendrą atgrasomąjį poveikį ir galėtų sumažinti nuteistų nusikalstamą veiką padariusių asmenų polinkį vėl nusikalsti. Valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti procedūras, pagal kurias, atsižvelgiant į poreikį laikytis nekaltumo prezumpcijos principo ir gerbti teisę į veiksmingą teisinę gynybą, valstybės pareigūnas, kaltinamas padaręs nusikalstamą veiką, nurodytą šioje direktyvoje, būtų laikinai nušalinamas nuo pareigų ar laikinai paskiriamas į kitas pareigas;

(26) siekiant sustiprinti baudžiamosios justicijos atsaką į su korupcija susijusias nusikalstamas veikas ir atgrasyti nuo tų nusikalstamų veikų padarymo, juridiniams ir fiziniams asmenims taikomas sankcijų režimas turėtų būti patikslintas ir suderintas su kitomis Sąjungos baudžiamosios teisės priemonėmis. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2009/81/EB ([8]), 2014/23/ES ([9]), 2014/24/ES ([10]) ir 2014/25/ES ([11]) galutinis apkaltinamasis nuosprendis dėl korupcijos yra pagrindas neleisti dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje arba koncesijos suteikimo procedūroje. Vis dėlto valstybės narės taip pat turėtų galėti nuspręsti tokių juridinių asmenų pašalinimą iš viešųjų pirkimų procedūrų ar koncesijų suteikimo procedūrų priskirti prie baudžiamųjų ar nebaudžiamųjų sankcijų ar priemonių, kurios gali būti taikomos juridiniams asmenims ir fiziniams asmenims, siekdamos taip pat įtraukti viešųjų pirkimų procedūras ir koncesijų suteikimo procedūras, kurių vertė nesiekia atitinkamose direktyvose nustatytų ribinių verčių;

(27) juridiniai asmenys neturėtų galėti išvengti atsakomybės už tai, kad naudojosi tarpininkais, įskaitant susijusius juridinius asmenis, tam, kad šie siūlytų, žadėtų arba duotų kyšį valdžios pareigūnui to juridinio asmens vardu. Be to, baudos juridiniams asmenims turėtų būti apskaičiuojamos atsižvelgiant į jų pasaulinę apyvartą arba remiantis nustatytomis didžiausiomis sumomis. Neteisminiai sprendimai taikomi korupcinių nusikalstamų veikų kontekste ir dažnai laikomi pragmatišku bei veiksmingu būdu išspręsti bylas, kurioms kitu atveju reikėtų daug laiko ir išteklių tyrimui bei baudžiamajam persekiojimui prieš bylai pasiekiant teismą. Tačiau neteisminiai sprendimai taip pat gali kelti tam tikrų iššūkių, todėl valstybės narės raginamos į tokius iššūkius atsižvelgti;

(28) nors nėra pareigos griežtinti bausmes, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisėjas arba teismas galėtų atsižvelgti į šioje direktyvoje nustatytas atsakomybę sunkinančias aplinkybes, kaip tai įgyvendinama nacionalinėje teisėje, kai priimami nuosprendžiai nusikalstamas veikas padariusių asmenų atžvilgiu. Diskreciją spręsti, ar skirti griežtesnę bausmę dėl konkrečių atsakomybę sunkinančių aplinkybių, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes kiekvienoje atskiroje byloje, ir toliau turi teisėjas arba teismas. Valstybės narės neturėtų privalėti numatyti atsakomybę sunkinančių aplinkybių, kai nacionalinėje teisėje už nusikalstamas veikas, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR ([12]), numatyta bausti kaip už atskiras nusikalstamas veikas ir dėl to galėtų būti taikomos griežtesnės sankcijos;

([8]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([9]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([10]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([11]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(29) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisėjas arba teismas galėtų atsižvelgti į šioje direktyvoje nustatytas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, kaip tai įgyvendinama nacionalinėje teisėje, kai priimami nuosprendžiai nusikalstamas veikas padariusių asmenų atžvilgiu. Naudojantis teismo diskrecija, tokios aplinkybės turėtų apimti atvejus, kai nusikalstamą veiką padarę asmenys suteikia informacijos ar kitaip bendradarbiauja su institucijomis. Panašiai, baudžiant juridinius asmenis, atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis turėtų būti galima laikyti tai, kad jie įgyvendino tikras, veiksmingas ir tinkamai įvertintas vidaus kontrolės, etikos normų ir taisyklių laikymosi programas. Taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę taikyti mažesnes sankcijas, kai išaiškinus nusikalstamą veiką juridinis asmuo greitai atskleidžia informaciją ir imasi taisomųjų priemonių. Bet kuriuo atveju teisėjui arba teismui paliekama diskrecija spręsti dėl faktinio sankcijos dydžio konkrečiomis atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į kiekvieno atskiro atvejo konkrečias aplinkybes, įskaitant, kai taikytina, tai, kad juridinis asmuo taiko taisyklių laikymosi programas tik išoriniais tikslais (vadinamasis „fasadas“);

(30) parlamentų nariai ir kiti valdžios pareigūnai gali turėti imunitetą ar teisinę apsaugą nuo tyrimo vykdymo ar baudžiamojo persekiojimo – tai padeda užtikrinti didesnį jų nepriklausomumą, apsaugant juos nuo nepagrįstų skundų, visų pirma dėl jų išreikštų nuomonių ar dėl jų balsavimo atliekant savo pareigas. Vis dėlto toks imunitetas gali kliudyti veiksmingai atlikti korupcinių nusikalstamų veikų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, be kita ko, todėl, kad kliudo aptikti ir tirti ar patraukti baudžiamojon atsakomybėn kitus asmenis, neturinčius imuniteto, kurie galėtų būti dalyvavę atitinkamoje nusikalstamoje veikoje. Todėl turėtų būti pasiekta tinkama pusiausvyra tarp, viena vertus, bet kokių imunitetų ar su jurisdikcija susijusių privilegijų, suteikiamų valdžios pareigūnams jų veiksmų, vykdomų einant pareigas, atžvilgiu, ir, kita vertus, galimybės veiksmingai tirti korupcines nusikalstamas veikas, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir priimti sprendimus bylose dėl jų. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad valstybės pareigūnams suteiktos privilegijos ir imunitetas dėl šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas galėtų būti panaikinti. Tačiau valstybės narės, perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, neturėtų būti įpareigotos keisti savo nacionalinių konstitucijų ar konstitucinių principų. Perkeliant šią direktyvą į nacionalinę teisę, taip pat taikant nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, visapusiškai atsižvelgiama į tas privilegijas ir imunitetą, įskaitant pagarbą nario mandato laisvei. Ši direktyva neturėtų daryti poveikio teisėtam naudojimuisi pripažįstamų formų atstovavimu interesų grupėms, kuriuo gali būti siekiama teisėtai daryti įtaką viešajam sprendimų priėmimo procesui, tačiau kuris neapima nepagrįsto atlygio davimo ar gavimo. Atstovavimas interesų grupėms yra svarbus kuriant politiką, kurią palaiko pilietinė visuomenė ir kuri gali teisėtai prisidėti prie viešojo sektoriaus;

(31) nedarant poveikio jų nacionalinių teismų sistemų sandarai, pagal nacionalinę teisę turima diskrecija nevykdyti asmenų baudžiamojo persekiojimo už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas turėtų būti naudojamasi laikantis aiškių taisyklių ir kriterijų. Tokiomis taisyklėmis turėtų būti siekiama atsižvelgti į poreikį apskritai taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas už korupcines nusikalstamas veikas ir užtikrinti teismo proceso veiksmingumą.

(32) Šia direktyva nedaroma poveikio nacionalinėje baudžiamojoje teisėje įtvirtintoms bendrosioms taisyklėms ir principams dėl nuosprendžių priėmimo ir vykdymo atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes;

(33) atsižvelgiant, visų pirma, į kai kurių nusikaltėlių bei nusikalstamos veiklos pajamų judumą ir į tai, kad kovojant su korupcija reikia atlikti sudėtingus tarpvalstybinius tyrimus, visos valstybės narės turėtų nustatyti savo jurisdikciją, kad kompetentingos institucijos galėtų veiksmingai – įskaitant atvejus, kai visa nusikalstama veika ar jos dalis įvykdyta tos valstybės narės teritorijoje – ištirti tą nusikaltimą ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Atlikdamos šią pareigą valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų jurisdikcija būtų nustatyta ir tais atvejais, kai nusikalstama veika įvykdoma pasitelkiant jų teritorijoje naudojamą informacinę sistemą, nepriklausomai nuo to, ar atitinkama technologija yra įdiegta jų teritorijoje;

(34) siekiant užtikrinti, kad kompetentingoms institucijoms pakaktų laiko atlikti sudėtingus tyrimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, šia direktyva, nedarant poveikio toms valstybėms narėms, kurios nenustato tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir vykdymo senaties terminų, nustatomas minimalus senaties terminas, kad būtų galima aptikti ir tirti korupcines nusikalstamas veikas ir būtų galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir priimti sprendimus dėl jų pakankamai ilgą laiką po tokių nusikalstamų veikų įvykdymo;

(35) korupcines nusikalstamas veikas gali būti sunku nustatyti ir tirti, nes jos dažniausiai vykdomos slapta. Taigi, nemaža dalis korupcinių nusikaltimų lieka neaptikti ir nusikaltimo dalyviai gali pasipelnyti iš savo korupcijos pajamų. Kuo ilgiau trunka aptikti korupcinę nusikalstamą veiką, tuo sunkiau gauti įrodymų. Todėl reikėtų užtikrinti, kad teisėsaugos institucijos ir kompetentingos institucijos turėtų pakankamai tyrimo priemonių, taigi gebėtų surinkti reikiamus korupcinių nusikalstamų veikų, dažnai paveikiančių ne vieną, o kelias valstybes nares, įrodymus. Be to, valstybės narės turėtų, glaudžiai koordinuodamos darbą su Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), teikti pakankamą mokymą, be kita ko, naudotis tyrimo priemonėmis sėkmingo procesų vykdymo tikslu, taip pat nustatyti ir kiekybiškai įvertinti iš korupcijos gaunamas pajamas turto sugrąžinimo ir konfiskavimo kontekste. Informacijos ir įrodymų rinkimas taip pat palengvinamas šia direktyva nustatant institucijoms padedančių nusikalstamą veiką padariusių asmenų atsakomybę lengvinančias aplinkybes. Teisėsaugos ir teisminių institucijų mokymai turėtų būti susiję su nusikalstamų veikų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, tyrimu ir baudžiamuoju procesu;

(36) asmenys, kurie kompetentingoms institucijoms praneša savo darbinės veiklos kontekste įgytą informaciją apie buvusius, vykdomus ar planuojamus korupcijos atvejus, rizikuoja, kad tame kontekste prieš juos gali būti imamasi atsakomųjų veiksmų. Tokie pranešėjų pranešimai gali sustiprinti antikorupcinių priemonių vykdymo užtikrinimą, sudarant galimybes kompetentingoms institucijoms veiksmingai užkirsti kelią korupcijai, ją aptikti ir imtis baudžiamojo persekiojimo. Atsižvelgiant į visuomenės interesą, kad viešosios ir privačiosios įstaigos būtų apsaugotos nuo tokių veikų ir būtų sustiprintas skaidrumas, geras valdymas ir atskaitomybė, būtina užtikrinti, kad būtų sukurtos veiksmingos priemonės, kuriomis naudodamiesi pranešėjai galėtų konfidencialiais kanalais perspėti kompetentingas institucijas ir būtų apsaugoti nuo atsakomųjų veiksmų. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 ([13]) taikoma pranešimams apie pažeidimus, kenkiančius Sąjungos finansiniams interesams, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 325 straipsnyje ir kaip išsamiau nustatyta atitinkamomis Sąjungos priemonėmis, taigi taikoma pranešimams apie visas nusikalstamas veikas, patenkančias į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1371 ([14]) taikymo sritį. Dėl pranešimų apie šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas pažymėtina, kad Direktyva (ES) 2019/1937 turėtų būti joje nustatytomis sąlygomis taikoma pranešimams apie tokius nusikaltimus ir asmenų, pranešančių apie juos, apsaugai. Be pareigų, kylančių iš Direktyvos (ES) 2019/1937, laikymosi, kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų užtikrinti, kad asmenys, suteikiantys įrodymų ar kitaip bendradarbiaujantys atliekant nusikalstamų veikų tyrimus, turėtų galimybę gauti reikiamą apsaugą pagal nacionalinę teisę;

(37) kadangi plačioji visuomenė patiria neigiamą korupcinių nusikalstamų veikų poveikį ir paprastai negali atstovauti sau kaip aukai baudžiamajame procese, veiksmingo vykdymo užtikrinimo tikslais suinteresuotosios visuomenės atstovai turėtų galėti veikti bendrojo intereso vardu korupcijos bylose pagal nacionalinę teisę ir atitinkamas procedūrines taisykles. Šia direktyva nereikalaujama, kad valstybės narės nustatytų naujas procesines teises suinteresuotosios visuomenės atstovams. Tačiau, kai valstybės narės suinteresuotosios visuomenės atstovai turi tokias procesines teises lygiavertėse situacijose, susijusiose su kitomis nusikalstamomis veikomis, nei tos, kurios yra numatytos pagal šią direktyvą, pavyzdžiui, teisę dalyvauti byloje kaip civilinė bylos šalis, tokios procesinės teisės taip pat turėtų būti suteikiamos suinteresuotosios visuomenės atstovams bylose, susijusiose su šioje direktyvoje apibrėžtomis korupcinėmis nusikalstamomis veikomis. Suinteresuotosios visuomenės atstovų teisės nedaro poveikio aukų teisėms, kaip išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/29/ES ([15]). Sąvokos „suinteresuotosios visuomenės atstovai“ ir „aukos“ turėtų išlikti atskirtos viena nuo kitos ir neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės taikytų aukų teises suinteresuotosios visuomenės atstovams. Šia direktyva nereikalaujama, kad valstybės narės suinteresuotosios visuomenės atstovams baudžiamajame procese suteiktų procesines teises, kurias jos suteikia kitų kategorijų asmenims nei suinteresuotosios visuomenės atstovai;

([13]) 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj).

([14]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

([15]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

(38) šia direktyva reikalaujama, kad valstybės narės priimtų ir paskelbtų nacionalinę korupcijos prevencijos ir kovos su ja strategiją. Valstybės narės raginamos nacionalinę strategiją rengti konsultuojantis su pilietine visuomene, kovos su korupcija įstaigomis ar organizaciniais padaliniais, nepriklausomais ekspertais, tyrėjais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Nacionalinėje strategijoje turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių poreikius, ypatumus ir iššūkius;

(39) nepriklausomos pilietinės visuomenės organizacijos yra itin svarbios tinkamam demokratijos veikimui ir atlieka svarbų vaidmenį propaguojant bendras vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga. Jos veikia iš esmės kaip sergėtojos, atkreipiančios dėmesį į grėsmes teisinei valstybei, padedančios užtikrinti valdžioje esančių asmenų atskaitomybę ir garantuojančios pagarbą pagrindinėms teisėms. Kai tikslinga, valstybės narės turėtų skatinti pilietinės visuomenės dalyvavimą antikorupcinėje veikloje;

(40) žiniasklaidos pliuralizmas ir žiniasklaidos laisvė yra esminės teisinei valstybei, demokratinei atskaitomybei, lygybei ir kovai su korupcija reikalingos sąlygos. Nepriklausoma ir pliuralistinė žiniasklaida, visų pirma tiriamoji žurnalistika, atlieka svarbų vaidmenį prižiūrint viešąjį sektorių, nustatant galimus korupcijos ir nesąžiningumo atvejus, didinant informuotumą ir skatinant sąžiningumą. Valstybės narės privalo garantuoti žurnalistams palankią aplinką, užtikrinti jų saugumą ir proaktyviai skatinti žiniasklaidos laisvę bei žiniasklaidos pliuralizmą. 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendacijoje dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje, 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendacijoje dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2024/1069 ([16]) numatytos svarbios apsaugos priemonės ir standartai, skirti užtikrinti, kad žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai ir kiti asmenys galėtų nekliudomi atlikti savo vaidmenį;

(41) siekiant veiksmingai kovoti su šioje direktyvoje apibrėžtomis nusikalstamomis veikomis, būtina, kad kompetentingos valstybių narių institucijos rinktų tikslius, nuoseklius ir palyginamus statistinius duomenis apie tas nusikalstamas veikas. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų įdiegta tinkama esamų statistinių duomenų apie šioje direktyvoje apibrėžtas nusikalstamas veikas registravimo, rengimo ir perdavimo sistema. Svarbu, kad tuos statistinius duomenis valstybės narės naudotų su korupcija susijusių nusikalstamų veikų mastui ir tendencijoms analizuoti, taip pat informacijai piliečiams teikti. Valstybės narės turėtų skelbti atitinkamus statistinius duomenis apie procesus, susijusius su korupcinėmis nusikalstamomis veikomis, paimtus iš duomenų, kurie jau egzistuoja centralizuotu arba decentralizuotu lygmeniu visoje valstybėje narėje. Komisija tuos duomenis gali analizuoti ir naudoti šios direktyvos stebėsenos, įgyvendinimo ir vertinimo kontekste, taip pat taikydama bet kokias teisinės valstybės priemonių rinkinio priemones, tokias kaip metinė teisinės valstybės principo taikymo ataskaita;

([16]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1069 dėl asmenų, užsiimančių visuomenės dalyvavimo veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ieškinių ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (Strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo) (OL L, 2024/1069, 2024 4 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

(42) siekiant veiksmingai kovoti su korupcija itin svarbu, kad būtų efektyviai keičiamasi informacija tarp kompetentingų institucijų, kurios yra atsakingos už korupcinių nusikalstamų veikų prevenciją, aptikimą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingos teisėsaugos institucijos veiksmingai ir laiku laikydamosi nacionalinės ir Sąjungos teisės keistųsi informacija naudodamosi Europolo saugaus keitimosi informacija tinklo programa (SIENA). Ši direktyva, kuria siekiama nustatyti bendras korupcinių nusikalstamų veikų apibrėžtis, turėtų veikti kaip pagrindas keistis informacija ir bendradarbiauti tarp kompetentingų nacionalinių institucijų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) Nr. 603/2013 ([17]), (ES) 2018/1240 ([18]) ir (ES) 2018/1862 ([19]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas (ES) 2016/681 ([20]), (ES) 2019/1153 ([21]) ir (ES) 2023/977 ([22]) ir Tarybos sprendimą 2008/633/TVR ([23]);

(43) korupcija yra kompleksinė problema, o įvairiuose sektoriuose skiriasi su korupcija susijęs pažeidžiamumas ir būdai su ja kovoti. Todėl valstybės narės turėtų atitinkamu periodiškumu atlikti vertinimą siekdamos nustatyti sektorius ar profesijas, kuriuose kyla didžiausia korupcijos rizika, ir parengti priemones, kad pagrindinė rizika nustatytuose sektoriuose ar profesijose būtų mažinama, be kita ko, kai tikslinga, reguliariai organizuojant informuotumo didinimo veiklą, pritaikytą atsižvelgiant į nustatytų sektorių ar profesijų ypatumus. Valstybės narės, turinčios plataus masto nacionalines kovos su korupcija strategijas, taip pat galėtų nuspręsti atsižvelgti į savo rizikos vertinimus tose strategijose, su sąlyga, kad rizika būtų vertinama ir priemonės būtų reguliariai peržiūrimos. Pavyzdžiui, kaip nurodyta 2019 m. sausio 23 d. Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Investuotojų pilietybės ir leidimo gyventi schemos Europos Sąjungoje“, leidimo investuotojams gyventi šalyje programos priskiriamos prie sektorių, kuriuose kyla didelė korupcijos rizika, todėl jos turėtų būti įtraukiamos į sektorių, kuriuose kyla didžiausia korupcijos rizika, vertinimus ir į mokymus, kuriuos turi organizuoti valstybės narės, kaip numatyta šioje direktyvoje;

(44) siekiant užtikrinti lygiavertę Sąjungos ir nacionalinių finansinių interesų apsaugą, Direktyvos (ES) 2017/1371 nuostatos turėtų būti suderintos su šios direktyvos nuostatomis. Tuo tikslu taisyklės, taikytinos nusikalstamoms veikoms, kenkiančioms Sąjungos finansiniams interesams, kiek tos taisyklės susijusios su baudžiamosiomis ar nebaudžiamosiomis sankcijomis, atsakomybę sunkinančiomis bei lengvinančiomis aplinkybėmis ir senaties terminais, turėtų būti lygiavertės šioje direktyvoje nustatytoms taisyklėms;

([17]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (OL L 180, 2013 6 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/603/oj).

([18]) 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukuriama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226 (OL L 236, 2018 9 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([19]) 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES (OL L 312, 2018 12 7, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

([20]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L 119, 2016 5 4, p. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([21]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR (OL L 186, 2019 7 11, p. 122, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1153/oj).

([22]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/977 dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi informacija, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR (OL L 134, 2023 5 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj).

([23]) 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2008/633/TVR dėl valstybių narių paskirtų institucijų ir Europolo prieigos prie Vizų informacinės sistemos (VIS) teroristinių ir kitų sunkių nusikaltimų prevencijos, atskleidimo ir tyrimo tikslais (OL L 218, 2008 8 13, p. 129, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/633/oj).

(45) įgyvendinant šią direktyvą turėtų būti užtikrinamas Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygis, lygiavertis nacionalinių finansinių interesų apsaugai;

(46) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. nustatyti bendras minimalias taisykles, įtvirtinančias nusikalstamų veikų apibrėžtis korupcijos srityje visose valstybėse narėse, ir galimybę už tas veikas taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(47) užtikrinant baudžiamojoje teisėje nustatytų sankcijų taikymo numatomą atgrasomąjį poveikį reikia ypač atsižvelgti į pagrindines teises. Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma teisės į laisvę ir saugumą, asmens duomenų apsaugos, laisvės pasirinkti profesiją ir teisės dirbti, laisvės užsiimti verslu, teisės į nuosavybę, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, nekaltumo prezumpcijos ir teisės į gynybą, teisėtumo ir nusikalstamų veikų ir sankcijų proporcingumo principų, taip pat *ne bis in idem* principo;

(48) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([24]) 42 straipsnio 1 dalimi, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas 2023 m. birželio 21 d. pateikė nuomonę;

(49) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija 2023 m. liepos 10 d. laišku pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;

(50) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma. Pamatinis sprendimas 2003/568/TVR tebėra privalomas ir taikomas Danijai,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šia direktyva nustatomos būtinosios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir baudžiamųjų bei nebaudžiamųjų sankcijų korupcijos srityje apibrėžimo, taip pat priemonės, kuriomis siekiama geriau vykdyti korupcijos prevenciją ir su korupcija kovoti.

([24]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) turtas – bet kokios rūšies fizinis arba ne fizinis, kilnojamasis arba nekilnojamasis, materialusis arba nematerialusis turtas ar lėšos, įskaitant kriptoturtą, taip pat bet kokios formos, įskaitant elektroninę ar skaitmeninę, teisiniai dokumentai ar priemonės, kuriais įrodoma nuosavybės teisė į tokį turtą ar lėšas arba į jų dalis;

2) valstybės pareigūnas:

   a) Sąjungos pareigūnas arba valstybės narės ar trečiosios valstybės nacionalinis pareigūnas;

   b) visi kiti asmenys, kuriems pagal nacionalinę teisę pavestos valstybės tarnybos funkcijos ir kurie tas funkcijas vykdo, įskaitant valstybėse narėse arba trečiosiose valstybėse valdžios institucijos įgaliotus arba jai pavaldžius asmenis;

   c) asmuo, kuriam pavesta atlikti ir kuris atlieka valstybės tarnybos funkcijas tarptautinėje organizacijoje arba tarptautiniame teisme;

3) Sąjungos pareigūnas – asmuo, kuris yra:

   a) pareigūnas ar kitas tarnautojas, Sąjungos įdarbintas pagal sutartį, kaip tai suprantama Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 nustatytuose Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose ([25]) (toliau – Tarnybos nuostatai), arba

   b) valstybės narės ar bet kurios viešojo ar privačiojo sektoriaus įstaigos į Sąjungą komandiruotas asmuo, atliekantis funkcijas, lygiavertes Sąjungos pareigūnų ar kitų tarnautojų atliekamoms funkcijoms.

   Sąjungos institucijos, organo, įstaigos ar agentūros nariai ir tokių organų darbuotojai prilyginami Sąjungos pareigūnams tiek, kiek jiems netaikomi Tarnybos nuostatai;

4) nacionalinis pareigūnas – į vykdomąsias, administracines ar teismines pareigas nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu paskirtas ar išrinktas arba įdarbintas pagal darbo sutartį ir tas pareigas nuolat arba laikinai, atlygintinai ar neatlygintinai einantis asmuo, nepriklausomai nuo tų pareigų ėjimo trukmės.

   Teisėkūros pareigas nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu einantis asmuo pagal nacionalinę teisę prilyginamas nacionaliniam pareigūnui;

5) arbitras – asmuo, į kurį kreipiamasi, kad jis priimtų teisiškai privalomą sprendimą arbitražinio susitarimo šalių pateiktuose ginčuose, kai arbitrų statusas nustatytas nacionalinėje teisėje;

6) prisiekusysis – asmuo, pagal nacionalinę teisę veikiantis kaip organo, atsakingo už sprendimą dėl kaltinamojo kaltės nagrinėjant bylą teisme, narys;

7) pareigos pažeidimas – bent jau elgesys, kuriuo pažeidžiamos teisės aktais nustatytos pareigos arba pažeidžiamos profesinės veiklos taisyklės ar nurodymai, taikomi asmens, privačiojo sektoriaus subjekte einančio bet kokio pobūdžio vadovaujamąsias pareigas ar dirbančio jame, darbui;

([25]) 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

8) juridinis asmuo – subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną nacionalinę teisę, išskyrus valstybes ar valstybės institucijos funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas bei viešąsias tarptautines organizacijas;

9) aukšto rango pareigūnas – valstybės pareigūnas, kuriam pagal nacionalinę teisę pavestos itin svarbios vykdomosios, administracinės, teisėkūros arba teisminės funkcijos; tai gali apimti: centrinės ir regioninės valdžios vadovus, centrinės ir regioninės valdžios narius, ministrų pavaduotojus, valstybės sekretorius, pagrindinius patarėjus politikos klausimais, ministro kanceliarijos ar kabineto, jeigu jie yra įsteigti, vadovus ir narius, parlamento rūmų narius, konstitucinio ir aukščiausiojo teismo narius, generalinį prokurorą ir aukščiausiųjų audito institucijų narius, taip pat Europos Komisijos narių kolegijos ir Europos Parlamento narius.

Šios direktyvos nuostatos dėl aukšto rango pareigūnų suprantamos nedarant poveikio pagal nacionalines konstitucijas ar teisės aktus nustatytiems imunitetams ir privilegijoms.

II SKYRIUS

KORUPCINĖS NUSIKALSTAMOS VEIKOS

3 straipsnis

Kyšininkavimas viešajame sektoriuje

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodytas elgesys, kai jis yra tyčinis, būtų laikomas nusikalstama veika:

a) bet kokio nepagrįsto atlygio žadėjimas, siūlymas arba suteikimas tiesiogiai arba per tarpininką valstybės pareigūnui arba trečiajam asmeniui už to pareigūno veiksmus arba jų nesiėmimą vykdant to pareigūno funkcijas (toliau – aktyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje);

b) valstybės pareigūno prašymas tiesiogiai arba per tarpininką suteikti bet kokį nepagrįstą atlygį, tokio atlygio gavimas arba jam arba trečiajam asmeniui siūlomo arba žadamo atlygio už jo veiksmus arba jų nesiėmimą vykdant to pareigūno funkcijas priėmimas (toliau – pasyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje).

Šio straipsnio tikslais arbitrai ir prisiekusieji laikomi valstybės pareigūnais.

4 straipsnis

Kyšininkavimas privačiajame sektoriuje

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodytas elgesys, kai jis yra tyčinis ir vykdomas ekonominės, finansinės arba verslo ar komercinės veiklos kontekste, būtų laikomas nusikalstama veika:

a) bet kokio nepagrįsto atlygio žadėjimas, siūlymas arba suteikimas tiesiogiai arba per tarpininką asmeniui, kuris atlieka bet kokio pobūdžio vadovaujamąsias pareigas ar darbą privačiojo sektoriaus subjekte, tam asmeniui arba trečiajai šaliai, kad tas asmuo veiktų ar susilaikytų nuo veiksmų pažeidžiant to asmens pareigas (aktyvusis kyšininkavimas privačiajame sektoriuje);

b) asmens, atliekančio bet kokio pobūdžio vadovaujamąsias pareigas ar darbą privačiojo sektoriaus subjekte, prašymas tiesiogiai arba per tarpininką suteikti bet kokį nepagrįstą atlygį ar tokio atlygio gavimas arba tam asmeniui arba trečiajai šaliai siūlomo arba žadamo atlygio priėmimas, kad tas asmuo veiktų ar susilaikytų nuo veiksmų pažeidžiant to asmens pareigas (pasyvusis kyšininkavimas privačiajame sektoriuje).

5 straipsnis

Pasisavinimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad valstybės pareigūno vykdomas turto, kurio valdymas tiesiogiai ar netiesiogiai patikėtas tam valstybės pareigūnui, skyrimas, išdalijimas, pasisavinimas ar naudojimas ne pagal numatytą paskirtį, kai toks elgesys yra tyčinis, būtų laikomas nusikalstama veika, kai tai daroma to pareigūno naudai arba kito asmens ar subjekto naudai, arba kai kenkiama atitinkamo viešojo ar privačiojo subjekto finansiniams interesams.

2. Valstybės narės gali imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad, kai toks elgesys yra tyčinis, asmens, atliekančio bet kokio pobūdžio vadovaujamąsias pareigas ar darbą privačiojo sektoriaus subjekte, vykdant ekonominę, finansinę arba verslo ar komercinę veiklą įvykdytas turto, kurį valdyti tiesiogiai ar netiesiogiai patikėta tam asmeniui, skyrimas, išdalijimas, pasisavinimas ar naudojimas ne pagal numatytą paskirtį būtų laikomas nusikalstama veika, kai tai daroma to asmens arba kito asmens ar subjekto naudai, arba kai kenkiama atitinkamo viešojo ar privačiojo subjekto finansiniams interesams.

6 straipsnis

Prekyba poveikiu

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodytas elgesys, kai jis yra tyčinis, būtų laikomas nusikalstama veika:

a) bet kokio nepagrįsto atlygio žadėjimas, siūlymas arba suteikimas tiesiogiai ar per tarpininką bet kuriam asmeniui už netinkamo poveikio darymą valstybės pareigūno veiksmams arba neveikimui tam pareigūnui vykdant savo funkcijas, siekiant gauti nepagrįstos naudos iš valdžios pareigūno;

b) bet kurio asmens prašymas tiesiogiai ar per tarpininką suteikti bet kokį nepagrįstą atlygį, tokio atlygio gavimas arba siūlomo arba žadamo atlygio priėmimas už netinkamo poveikio darymą valstybės pareigūno veiksmams arba neveikimui tam pareigūnui vykdant savo funkcijas, siekiant gauti nepagrįstos naudos iš valdžios pareigūno.

Šio straipsnio tikslais arbitrai ir prisiekusieji laikomi valstybės pareigūnais.

2. Kad 1 dalyje nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veika, neatsižvelgiama į tai, ar poveikiu buvo pasinaudota ir ar numanomas poveikis davė norimų rezultatų.

7 straipsnis

Neteisėtas viešųjų funkcijų vykdymas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad bent tam tikri šiurkštūs teisės pažeidimai, padaryti valstybės pareigūnui vykdant savo funkcijas arba jų neatliekant, kai jie yra tyčiniai, būtų laikomi nusikalstamomis veikomis. Valstybės narės gali apriboti šio straipsnio taikymą tik tam tikrų kategorijų valstybės pareigūnams.

8 straipsnis

Trukdymas vykdyti teisingumą

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad toliau nurodytas elgesys, kai jis yra tyčinis, būtų laikomas viena arba keliomis nusikalstamomis veikomis:

a) fizinės jėgos, grasinimų ar bauginimo naudojimas arba tam tikro atlygio žadėjimas, siūlymas arba suteikimas tiesiogiai ar per tarpininką, siekiant, kad būtų duoti su bet kurios iš 3–6, 9 ir 11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų įvykdymu susiję melagingi liudytojo parodymai, arba siekiant sukliudyti duoti liudytojų parodymus ar pateikti įrodymus byloje;

b) fizinės jėgos, grasinimų ar bauginimo naudojimas tiesiogiai ar per tarpininką siekiant sukliudyti teismines pareigas einančiam arba teisėsaugoje dirbančiam asmeniui atlikti oficialias pareigas, kiek tai susiję su bet kurios iš 3–6, 9 ir 11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų įvykdymu.

9 straipsnis

Praturtėjimas iš korupcinių nusikalstamų veikų

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad elgesys, kai valstybės pareigūnas sąmoningai įsigyja turtą, juo disponuoja arba jį naudoja turto gavimo metu žinodamas, kad tas turtas buvo gautas kitam valstybės pareigūnui įvykdžius kurią nors iš 3–6, 8 ir 11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, būtų laikomas nusikalstama veika.

10 straipsnis

Nuslėpimas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad tyčinis turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo juo, jo judėjimo, teisių į jį ar jo nuosavybės teisių nuslėpimas ar užmaskavimas, žinant, kad toks turtas yra gautas įvykdžius bet kurią iš 3–6, 8 ir 11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, būtų laikomas nusikalstama veika.

11 straipsnis

Kurstymas, pagalba bei bendrininkavimas ir pasikėsinimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad 3–6 ir 8–10 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų vykdymo kurstymas būtų laikomas nusikalstama veika.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad pagalba ir bendrininkavimas vykdant 3–6 ir 8–10 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų laikomi nusikalstama veika.

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už pasikėsinimą įvykdyti 9 ir 10 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką, ir apsvarsto galimybę imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad už pasikėsinimą įvykdyti bent vieną iš 3–6 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

12 straipsnis

Fiziniams asmenims taikomos sankcijos ir priemonės

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis baudžiamosiomis sankcijomis.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad:

a) už 3 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką, kai veiksmu, kurį pareigūnas turi atlikti ar susilaikyti nuo jo atlikimo, pažeidžiamos to pareigūno pareigos, būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausme;

b) už 5 straipsnio 1 dalyje ir 9 bei 10 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme;

c) už 3 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, kai veiksmu, kurį pareigūnas turi atlikti ar susilaikyti nuo jo atlikimo, nepažeidžiamos to pareigūno pareigos, ir už 4 ir 6 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 5 straipsnyje apibūdintas elgesys nebūtų laikomas nusikalstama veika, jei susijusi nauda ar žala yra mažesnė nei 10 000 EUR. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad 10 000 EUR arba didesnės sumos riba gali būti pasiekta dėl įvairaus elgesio, kuriam taikomas 5 straipsnis, kuris yra susijęs ir tos pačios rūšies, jei taip elgiasi tas pats nusikalstamą veiką padaręs asmuo.

4. Nedarant poveikio šio straipsnio 1 ir 2 dalims, valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas įvykdžiusiems fiziniams asmenims būtų galima taikyti papildomas baudžiamąsias arba nebaudžiamąsias sankcijas ar priemones, kurios būtų proporcingos elgesio sunkumui. Tokios sankcijos ar priemonės gali apimti:

a) baudas;

b) atleidimą, laikiną nušalinimą nuo viešųjų pareigų arba paskyrimą į kitas pareigas;

c) šių teisių atėmimą:

i) teisės eiti viešąsias pareigas;

ii) teisės atlikti viešosios tarnybos funkcijas;

iii) teisės eiti pareigas juridinio asmens, nuosavybės teise visiškai ar iš dalies priklausančio tai valstybei narei, organizacijoje;

iv) teisės užsiimti verslo veikla, dėl kurios buvo padaryta atitinkama nusikalstama veika arba dėl kurios buvo sudarytos sąlygos ją padaryti;

d) laikinus draudimus kandidatuoti į viešąsias pareigas;

e) leidimų ir įgaliojimų užsiimti veikla, dėl kurios buvo padaryta atitinkama nusikalstama veika arba dėl kurios buvo sudarytos sąlygos ją padaryti, panaikinimą;

f) draudimus gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas, koncesijas ir licencijas;

g) kai yra viešasis interesas – viso teismo sprendimo, susijusio su įvykdyta nusikalstama veika ir paskirtomis sankcijomis ar priemonėmis, arba jo dalies paskelbimą, nedarant poveikio privatumo ir asmens duomenų apsaugos taisyklėms.

13 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės užtikrina, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, jeigu tokias veikas tų juridinių asmenų naudai įvykdė vadovaujamas pareigas tame juridiniame asmenyje užimantis asmuo, veikiantis individualiai arba kaip to juridinio asmens organo narys, remdamasis vienu ar keliais iš toliau nurodytų pagrindų:

a) įgaliojimais atstovauti juridiniam asmeniui;

b) įgaliojimais priimti sprendimus juridinio asmens vardu, arba

c) įgaliojimais vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridinius asmenis būtų galima traukti atsakomybėn, kai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens vykdomos nepakankamos priežiūros ar kontrolės jam pavaldus asmuo galėjo to juridinio asmens naudai įvykdyti 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis neužkerta kelio pradėti baudžiamąjį procesą prieš fizinius asmenis, kurie įvykdė ar kurstė įvykdyti 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas arba yra tų nusikalstamų veikų bendrininkai.

14 straipsnis

Juridiniams asmenims taikomos sankcijos ir priemonės

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad pagal 13 straipsnio 1 arba 2 dalį atsakomybėn traukiamas juridinis asmuo būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis baudžiamosiomis arba nebaudžiamosiomis sankcijomis arba priemonėmis.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas pagal 13 straipsnio 1 arba 2 dalį atsakomybėn traukiamiems juridiniams asmenims taikomos sankcijos arba priemonės apimtų baudžiamąsias arba nebaudžiamąsias baudas, kurių dydis būtų proporcingas elgesio sunkumui ir atitinkamo juridinio asmens individualioms, finansinėms ar kitoms aplinkybėms, ir taip pat galėtų apimti kitas baudžiamąsias arba nebaudžiamąsias sankcijas ar priemones, kurios būtų proporcingos elgesio sunkumui, pavyzdžiui:

a) teisės į valstybės teikiamas išmokas arba pagalbą atėmimą;

b) draudimą gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas, koncesijas ir licencijas;

c) laikiną arba nuolatinį teisės verstis verslo veikla atėmimą;

d) leidimų ir įgaliojimų verstis veikla, kurią vykdant buvo padaryta atitinkama nusikalstama veika arba dėl kurios buvo sudarytos sąlygos ją padaryti, panaikinimą;

e) galimybę valdžios institucijoms panaikinti ar nutraukti sutartį, kurios kontekste buvo padaryta nusikalstama veika;

f) teisminės priežiūros skyrimą;

g) likvidavimą teismo sprendimu;

h) nusikalstamai veikai įvykdyti panaudotų įmonių uždarymą ir

i) kai yra viešasis interesas – viso teismo sprendimo, susijusio su įvykdyta nusikalstama veika ir paskirtomis sankcijomis ar priemonėmis, arba jo dalies paskelbimą, nedarant poveikio privatumo ir asmens duomenų apsaugos taisyklėms.

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad bent tais atvejais, kai juridinis asmuo pagal 13 straipsnio 1 dalį traukiamas atsakomybėn už 3–6 ir 9 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, už jas būtų baudžiama baudžiamosiomis arba nebaudžiamosiomis baudomis, kurių dydis būtų proporcingas elgesio sunkumui ir atitinkamo juridinio asmens individualioms, finansinėms ir kitoms aplinkybėms. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad maksimalus tokių baudų dydis būtų ne mažesnis kaip:

a) 3–5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atveju:

i) 5 % juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo įvykdyta nusikalstama veika, arba per finansinius metus, ėjusius prieš priimant sprendimą skirti baudą, arba

ii) suma, atitinkanti 40 000 000 EUR;

b) 6, 8 ir 9 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atveju:

i) 3 % juridinio asmens bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo įvykdyta nusikalstama veika, arba per finansinius metus, ėjusius prieš priimant sprendimą skirti baudą, arba

ii) suma, atitinkanti 24 000 000 EUR.

Valstybės narės gali nustatyti taisykles, taikytinas tais atvejais, kai baudos sumos neįmanoma nustatyti remiantis juridinio asmens bendra pasauline apyvarta per finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo įvykdyta nusikalstama veika, arba per finansinius metus, ėjusius prieš priimant sprendimą skirti baudą.

15 straipsnis

Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

1. Tiek, kiek aplinkybė, kad nusikalstamos veikos buvo padarytos nusikalstamoje organizacijoje, kaip tai suprantama Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR, dar nesudaro dalies 3–6 ir 9 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų sudėties požymių, valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad atitinkamų 3–6 ir 9–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu ta aplinkybė būtų laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe.

2. Tiek, kiek toliau nurodytos aplinkybės dar nesudaro dalies 3–6 ir 9 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų sudėties požymių, valstybės narės gali imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad atitinkamų 3–6 ir 9–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu viena ar daugiau iš toliau nurodytų aplinkybių pagal nacionalinę teisę galėtų būti laikomos atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis:

a) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra aukšto rango pareigūnas;

b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo anksčiau buvo nuteistas priėmus galutinį sprendimą dėl tokio paties pobūdžio nusikalstamų veikų kaip 3–6 ir 9–11 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos;

c) nusikalstamą veiką padaręs asmuo gavo didelę naudą arba dėl jo nusikalstamos veikos buvo padaryta didelė žala, jei tą naudą ar žalą galima nustatyti;

d) nusikalstamą veiką padaręs asmuo atlieka tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ar sprendimų priėmimo funkcijas;

e) nusikalstamą veiką padaręs asmuo pasinaudojo pažeidžiama nusikalstamos veikos padaryme dalyvavusio asmens padėtimi;

f) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra įpareigotasis subjektas, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 ([26]) 2 straipsnyje, arba įpareigotojo subjekto darbuotojas arba yra individualiai ar kaip to įgaliotojo subjekto organo narys įgaliotas atstovauti tam subjektui arba priimti sprendimus to subjekto vardu arba vykdyti kontrolę tame įgaliotajame subjekte, ir yra įvykdęs nusikalstamą veiką vykdydamas savo profesinę veiklą.

16 straipsnis

Atsakomybę lengvinančios aplinkybės

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytų atitinkamų nusikalstamų veikų atžvilgiu vieną ar daugiau iš toliau nurodytų aplinkybių pagal nacionalinę teisę būtų galima laikyti atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis:

a) nusikalstamą veiką padaręs asmuo kompetentingoms institucijoms suteikia informacijos, kurios jos kitaip nebūtų galėjusios gauti, padėdamas joms identifikuoti arba patraukti baudžiamojon atsakomybėn kitus nusikalstamą veiką padariusius asmenis;

b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo pateikia kompetentingoms institucijoms informaciją, kurios kitu atveju jos nebūtų galėjusios gauti ir kuri padeda joms rasti įrodymų;

c) kai juridinis asmuo yra traukiamas atsakomybėn už kurią nors iš 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, ir, išskyrus atvejus, kai tai yra pagrindas atleisti nuo atsakomybės, jis įgyvendino veiksmingas vidaus kontrolės, etinio sąmoningumo ugdymo ir taisyklių laikymosi programas, kad būtų užkirstas kelias korupcijai prieš padarant nusikalstamą veiką arba ją padarius;

d) kai juridinis asmuo traukiamas atsakomybėn už kurią nors iš 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, ir po to, kai nustatoma, kad yra padaryta nusikalstama veika, jis greitai ir savanoriškai apie ją pranešė kompetentingoms institucijoms ir ėmėsi taisomųjų priemonių.

Lengvinančios aplinkybės, nurodytos c ir d punktuose, taikomos tik juridiniams asmenims.

17 straipsnis

Privilegijos ir imunitetas, kuriais atleidžiama nuo korupcinių nusikalstamų veikų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo

Išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja valstybių narių konstitucijoms, konstituciniams principams ir įstatymams, jos imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų galima panaikinti nacionaliniams pareigūnams suteiktas privilegijas ir imunitetą, kuriais jie gali būti atleidžiami nuo šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo.

([26]) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, (OL L 141, 2015 6 5, p. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj).

18 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių savo jurisdikcijai dėl šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų nustatyti, kai:

a) visa nusikalstama veika arba jos dalis buvo įvykdyta jos teritorijoje;

b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra vienas iš jos piliečių.

2. Valstybė narė informuoja Komisiją, jeigu ji nusprendžia išplėsti savo jurisdikciją, į ją įtraukiant vieną ar daugiau šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų, kurios buvo įvykdytos ne jos teritorijoje, jeigu:

a) nusikalstamą veiką padariusio asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje;

b) nusikalstama veika įvykdoma prieš vieną iš jos piliečių ar jos nuolatinių gyventojų;

c) nusikalstama veika įvykdoma jos teritorijoje įsisteigusio juridinio asmens naudai;

d) nusikalstama veika įvykdoma juridinio asmens naudai, kiek tai susiję su to asmens verslo veikla, kuri visa arba jos dalis vykdoma jos teritorijoje.

3. Jei šioje direktyvoje nurodyta nusikalstama veika priklauso daugiau nei vienos valstybės narės jurisdikcijai, tos valstybės narės bendradarbiauja siekdamos nustatyti, kuri valstybė narė turi vykdyti baudžiamąjį procesą. Kai tikslinga, laikantis Tarybos pamatinio sprendimo 2009/948/TVR ([27]) 12 straipsnio 2 dalies, byla perduodama Eurojustui.

4. 1 dalies b punkte nurodytais atvejais valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jų naudojimuisi savo jurisdikcija nebūtų keliama sąlyga, kurios laikantis baudžiamasis persekiojimas gali būti inicijuotas tik tais atvejais, kai vietos, kurioje įvykdyta nusikalstama veika, valstybė pareiškia kaltinimus arba kai valstybėje, kurioje įvykdyta nusikalstama veika, pateikiamas pareiškimas.

19 straipsnis

Senaties terminai

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų numatytas senaties terminas, suteikiantis galimybę atlikti 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą, dėl jų vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, teismo procesą ir priimti teismo sprendimą per pakankamą laikotarpį po tų nusikalstamų veikų įvykdymo, kad su tomis nusikalstamomis veikomis būtų galima veiksmingai kovoti. Nustatomi tokie senaties terminai:

a) bent aštuoneri metai nuo nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme, įvykdymo;

b) bent penkeri metai nuo nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme, įvykdymo.

([27]) 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo (OL L 328, 2009 12 15, p. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų numatytas senaties terminas, suteikiantis galimybę užtikrinti po galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už 3–6 ir 8–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas skirtų sankcijų vykdymą per pakankamą laikotarpį po to galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Nustatomas toks senaties terminas:

a) bent dešimt metų nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:

i) kai laisvės atėmimo bausmė yra ilgesnė nei vieni metai arba

ii) laisvės atėmimo bausmė skiriama už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme;

b) bent penkeri metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:

i) skiriama iki vienų metų laisvės atėmimo bausmė arba

ii) laisvės atėmimo bausmė skiriama už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme.

3. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį senaties terminą su sąlyga, kad tam tikrų veiksmų atveju toks senaties terminas gali būti nutrauktas arba sustabdytas. Šis terminas turi būti ne trumpesnis kaip:

a) penkeri metai už nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme;

b) treji metai už nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme.

4. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį senaties terminą su sąlyga, kad tam tikrų veiksmų atveju šis terminas gali būti nutrauktas arba sustabdytas. Šis terminas turi būti ne trumpesnis kaip:

a) penkeri metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:

i) kai laisvės atėmimo bausmė yra ilgesnė nei vieni metai arba

ii) laisvės atėmimo bausmė skiriama už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme;

b) treji metai nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos šiais atvejais:

i) skiriama iki vienų metų laisvės atėmimo bausmė arba

ii) laisvės atėmimo bausmė skiriama už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip trejų metų laisvės atėmimo bausme.

III SKYRIUS

PREVENCIJA, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR TYRIMAS

20 straipsnis

Korupcijos prevencija

1. Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, pavyzdžiui, vykdo informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas, kad būtų didinamas visuomenės ir privačiojo sektoriaus informuotumas apie korupcijos poveikį ir žalą, siekiant sumažinti bendrą įvykdytų korupcinių nusikalstamų veikų skaičių ir korupcijos riziką.

2. Siekdamos užkirsti kelią korupcijai, valstybės narės imasi priemonių, kuriomis būtų užtikrintas aukštas viešojo administravimo ir viešųjų sprendimų priėmimo sąžiningumo, skaidrumo ir atskaitomybės lygis. Valstybės narės propaguoja tais principais grindžiamą viešosios tarnybos kultūrą, užtikrindamos, kad nacionaliniai pareigūnai ir administracijos toliau plėtotų savo gebėjimus laikytis tinkamų profesinių standartų ir būtų didinamas jų informuotumas apie interesų konfliktų situacijas ir korupcijos riziką.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad būtų taikomos prevencinės priemonės. Tos priemonės gali apimti, pavyzdžiui, tinkamą prieigą prie viešojo intereso informacijos, interesų konfliktų viešajame sektoriuje atskleidimo ir valdymo taisykles, priemones, kuriomis užtikrinamas išrinktų valstybės pareigūnų ir politinių partijų kandidatūrų finansavimo skaidrumas, turto deklaravimo ir tokių deklaracijų tikrinimo taisykles, interesų deklaracijas, kurias teikia pagal nacionalinę teisę paskirti nacionaliniai pareigūnai, ir tokių pareigūnų „sukamųjų durų“ poveikį turinčių situacijų reglamentavimą, taisykles dėl nepranešimo apie didelį turtą ar interesus ir taisykles, kuriomis reglamentuojama privačiojo ir viešojo sektorių sąveika.

4. Valstybės narės užtikrina, kad būtų galimybė naudotis priemonėmis, skirtomis korupcijos tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose prevencijai, ir šios priemonės būtų pritaikytos atsižvelgiant į konkrečią riziką tam tikroje veiklos srityje. Tokios priemonės apima bent veiklą, kuria didinamas sąžiningumas ir nepaliekama galimybių užsiimti korupcija:

a) aukšto rango pareigūnams;

b) teisėsaugos ir teisminių institucijų pareigūnams, be kita ko, imantis su jų skyrimu į pareigas ir elgesiu susijusių priemonių.

5. Atitinkamu periodiškumu valstybės narės atlieka vertinimą, kad nustatytų sektorius arba profesijas, kuriose kyla didžiausia korupcijos rizika, ir parengia priemones, skirtas pagrindinei rizikai, susijusiai su nustatytais sektoriais ar profesijomis, mažinti.

6. Atlikusios 5 dalyje nurodytą vertinimą, valstybės narės atitinkamai reguliariai organizuoja informuotumo didinimo veiklą, be kita ko, etikos klausimais, kuri yra pritaikoma prie sektorių specifikos arba nustatytų profesijų.

7. Valstybės narės, kai tikslinga, imasi priemonių pilietinės visuomenės, akademinės bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninių organizacijų dalyvavimui kovos su korupcija veikloje skatinti.

21 straipsnis

Nacionalinės strategijos

Nedarant poveikio esamai politikai, kiekviena valstybė narė priima ir paskelbia nacionalinę korupcijos prevencijos ir kovos su ja strategiją, kurioje nustatomi tikslai, prioritetai ir atitinkamos priemonės bei lėšos tiems tikslams pasiekti. Valstybės narės siekia užtikrinti, kad tokia nacionalinė strategija būtų rengiama konsultuojantis su pilietine visuomene, 22 straipsnyje nurodytais atitinkamais organais arba padaliniais, nepriklausomais ekspertais, tyrėjais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, ir joje atsižvelgia į valstybių narių poreikius, ypatumus ir iššūkius.

22 straipsnis

Kovos su korupcija organai arba organizaciniai padaliniai

1. Siekdamos skatinti bendrą pažangą kovos su korupcija srityje, valstybės narės užtikrina, kad būtų įsteigtas vienas ar keli organai arba organizaciniai padaliniai, kuriems būtų pavesta užtikrinti korupcijos prevenciją ir kurie turėtų reikiamų kovos su korupcija ekspertinių žinių. Tokių organų ar organizacinių padalinių užduotys atitinkamai gali apimti:

a) pagal nacionalinę teisę paskirtų nacionalinių pareigūnų turto deklaracijų vertinimą;

b) stebėseną, kaip laikomasi nacionaliniams pareigūnams ir viešiesiems subjektams taikytinų skaidrumo taisyklių;

c) stebėseną, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų ir taisyklių, susijusių su interesų konfliktais viešajame sektoriuje;

d) sektorių arba profesijų, kuriuose kyla didžiausia korupcijos rizika, nustatymą;

e) bendradarbiavimą su kompetentingomis institucijomis, organais ar organizaciniais padaliniais, kuriems pavesta mažinti korupciją.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad veiktų vienas ar keli organai ar organizaciniai padaliniai, kuriems būtų pavesta mažinti ir tirti korupciją.

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad 1 ir 2 dalyse nurodyti organai ar organizaciniai padaliniai:

a) veiktų be netinkamo kišimosi;

b) būtų žinomi visuomenei;

c) kai tinkama, priimtų sprendimus ar teiktų rekomendacijas laikydamiesi įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytų skaidrių procedūrų;

d) praneštų apie savo pagrindinę veiklą ir jos rezultatus.

23 straipsnis

Ištekliai

Valstybės narės užtikrina, kad organai arba organizaciniai padaliniai, kuriems pavesta užtikrinti korupcijos prevenciją ir mažinimą, būtų aprūpinti pakankamu kvalifikuotų darbuotojų skaičiumi ir finansiniais, techniniais bei technologiniais ištekliais, būtinais su šios direktyvos įgyvendinimu susijusioms jų funkcijoms veiksmingai vykdyti.

24 straipsnis

Mokymai

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad būtų rengiami naujausi mokymai jos nacionaliniams pareigūnams, kad jie galėtų nustatyti įvairių formų korupciją ir korupcijos riziką, kuri gali kilti jiems einant savo pareigas, ir galėtų laiku bei tinkamai reaguoti bet kokios įtartinos veiklos atveju.

2. Nedarant poveikio teisminių institucijų nepriklausomumui ir jų organizaciniams skirtumams visoje Sąjungoje, kiekviena valstybė imasi reikiamų priemonių, kad būtų rengiami specializuoti ir naujausi teisėsaugos ir teisminių institucijų, kurioms pavesta atlikti nusikalstamų veikų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, tyrimus ir vykdyti su jomis susijusius baudžiamuosius procesus, pareigūnų mokymai.

25 straipsnis

Asmenų, kurie praneša apie nusikalstamas veikas arba padeda atlikti jų tyrimą, apsauga

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad pranešimams apie šios direktyvos 3–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ir asmenų, pranešančių apie tokias nusikalstamas veikas, apsaugai būtų taikoma Direktyva (ES) 2019/1937 joje nustatytomis sąlygomis.

2. Be 1 dalyje nurodytų priemonių, valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad bet kuris asmuo, pranešantis apie šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas ir pateikiantis įrodymų ar kitaip bendradarbiaujantis su kompetentingomis institucijomis, pagal nacionalinę teisę galėtų pasinaudoti apsaugos, paramos ir pagalbos priemonėmis baudžiamojo proceso kontekste.

26 straipsnis

Tyrimo priemonės

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų galima naudotis veiksmingomis ir proporcingomis tyrimo priemonėmis, skirtomis šioje direktyvoje nurodytoms nusikalstamoms veikoms tirti ir su jomis susijusiam baudžiamajam persekiojimui vykdyti. Kai tinkama, tos priemonės apima specialias tyrimo priemones, pavyzdžiui, naudojamas kovojant su organizuotu nusikalstamumu ar kitų sunkių nusikaltimų atvejais.

27 straipsnis

Įšaldymas ir konfiskavimas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų galima atsekti, nustatyti, įšaldyti ir konfiskuoti šios direktyvos II skyriuje nurodytų nusikalstamų veikų priemones ir pajamas.

Valstybės narės, kurioms Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES ([28]) yra privaloma, pagal tą direktyvą imasi šio straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytų priemonių.

28 straipsnis

Keitimasis informacija

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad Europolo saugaus keitimosi informacija tinklo programa (SIENA) būtų naudojama kompetentingų teisėsaugos institucijų keitimuisi informacija pagal Direktyvos (ES) 2023/977 13 straipsnį.

([28]) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj).

29 straipsnis

Aukų teisės

Nedarant poveikio Direktyvai 2012/29/ES, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad pagal nacionalinę teisę būtų užtikrintos atitinkamos šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų aukų, įskaitant, kai taikytina, juridinius asmenis, teisės pagal taikytiną teisę.

30 straipsnis

Suinteresuotosios visuomenės teisės dalyvauti byloje

Valstybės narės užtikrina, kad asmenims, kuriuos paveikė ar gali paveikti šios direktyvos 3–9 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos, ir asmenims, turintiems pakankamą interesą arba manantiems, kad buvo pažeista teisė, taip pat nevyriausybinėms organizacijoms, kurios kovoja su korupcija ir atitinka nacionalinės teisės reikalavimus, būtų suteiktos tinkamos procesinės teisės bylose dėl tų nusikalstamų veikų, jei valstybėje narėje tokios suinteresuotosios visuomenės procesinės teisės yra numatytos bylose dėl kitų nusikalstamų veikų, pavyzdžiui, civilinės bylos šalies teisės.

31 straipsnis

Valstybės pareigūno laikinas nušalinimas arba paskyrimas į kitas pareigas

Valstybės narės apsvarsto galimybę nustatyti baudžiamąsias, administracines ar drausmines procedūras, pagal kurias kompetentinga institucija, tinkamai laikydamasi nekaltumo prezumpcijos principo, kai tikslinga, galėtų laikinai nušalinti valstybės pareigūną, kaltinamą šioje direktyvoje nurodyta nusikalstama veika, arba jį laikinai paskirti į kitas pareigas.

IV SKYRIUS

VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS

32 straipsnis

Valstybių narių ir Sąjungos institucijų, organų, įstaigų ar agentūrų bendradarbiavimas

Jei įtariama, kad šioje direktyvoje nurodytos nusikalstamos veikos yra tarpvalstybinio pobūdžio, atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę perduoti su tomis nusikalstamomis veikomis susijusią informaciją atitinkamoms kompetentingoms Sąjungos institucijoms, organams, įstaigoms ar agentūroms.

Nedarant poveikio tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose taisyklėms, valstybės narės, Europolas, Eurojustas, Europos prokuratūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), taip pat Komisija pagal savo atitinkamą kompetenciją bendradarbiauja tarpusavyje, kovodami su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis. Šiuo tikslu Eurojustas, kai tinkama, teikia techninę ir operatyvinę pagalbą, kurios reikia kompetentingoms institucijoms, kad būtų palengvintas jų vykdomų tyrimų koordinavimas. Kai tinkama, pagalbą gali teikti Komisija ir OLAF.

33 straipsnis

Komisijos parama valstybėms narėms ir jų kompetentingoms institucijoms

1. Komisija parengia korupcijos rizikos įvairiuose sektoriuose Sąjungoje apžvalgą ir palengvina valstybių narių ir ekspertų keitimąsi informacija visoje Sąjungoje.

2. Komisijos užduotys per ES kovos su korupcija tinklą apima:

a) palengvinti valstybių narių specialistų, pilietinės visuomenės atstovų, ekspertų, tyrėjų ir kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais;

b) gavus prašymą, padėti visiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma valstybėms narėms, vykdyti savo veiklą, parengiant geriausios praktikos pavyzdžius, neprivalomą rekomendacinę medžiagą ir metodiką.

3. Komisija informuoja valstybes nares apie Sąjungos lygmeniu valstybių narių kovai su korupcija prieinamus išteklius, įskaitant Sąjungos ir trečiųjų valstybių kovos su korupcija programas.

34 straipsnis

Duomenų rinkimas ir statistika

1. Valstybės narės įdiegia nuasmenintų statistinių duomenų apie šios direktyvos 3–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas registravimo, rengimo ir teikimo sistemą.

2. 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys apima bent šiuos turimus duomenis, kai jie prieinami centriniu lygmeniu:

a) valstybių narių užregistruotų nusikalstamų veikų ir nusikalstamų veikų, dėl kurių priimtas teismo sprendimas, skaičių;

b) atmestų teismo bylų, įskaitant bylas, kurios buvo nutrauktos remiantis tuo, kad pasibaigė atitinkamos nusikalstamos veikos senaties terminas, skaičių;

c) neteisminių nutarčių dėl 3–11 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų skaičių, kai valstybėje narėje tokie mechanizmai egzistuoja bet kuriame atitinkamo proceso etape;

d) fizinių asmenų skaičių, nurodant, jei turima, skaičių valstybės pareigūnų ir aukšto rango pareigūnų, kurių atžvilgiu:

i) vykdomas baudžiamasis persekiojimas;

ii) priimtas apkaltinamasis nuosprendis;

iii) skirtos baudos;

e) skaičių juridinių asmenų, kurių atžvilgiu:

i) vykdomas baudžiamasis persekiojimas;

ii) priimtas apkaltinamasis nuosprendis;

iii) skirtos baudos;

f) už 3–11 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas skirtų sankcijų rūšį ir mastą;

g) suteiktų malonių, susijusių su apkaltinamaisiais nuosprendžiais pagal 3, 4, 5 ir 6 straipsnius, skaičių.

3. Valstybės narės kasmet, kai įmanoma, iki birželio 1 d., tačiau ne vėliau kaip gruodžio 31 d. kompiuterio skaitomu, lengvai prieinamu ir palyginamu formatu paskelbia 2 dalyje nurodytus praėjusių metų statistinius duomenis ir apie tai informuoja Komisiją.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35 straipsnis

Pamatinio sprendimo 2003/568/TVR ir Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, pakeitimas

1. Pamatinis sprendimas 2003/568/TVR pakeičiamas valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms, susijusioms su to pamatinio sprendimo perkėlimo į nacionalinę teisę data.

Valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu nuorodos į Pamatinį sprendimą 2003/568/TVR laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Visų pirma nuorodos į Pamatinio sprendimo 2003/568/TVR 2 straipsnį laikomos nuorodomis į šios direktyvos II skyrių.

2. Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, pakeičiama valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu.

Valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu nuorodos į tą konvenciją laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Visų pirma nuorodos į tos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, 3 straipsnį laikomos nuorodomis į šios direktyvos II skyrių.

36 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/1371 pakeitimai

Direktyva (ES) 2017/1371 iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio 1 dalyje įterpiamas šis punktas:

„c) aukšto rango pareigūnas – aukšto rango pareigūnas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2026/1021 (*) 2 straipsnio 9 punkte.

(*) 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2026/1021 dėl kovos su korupcija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR ir Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, ir iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 (OL L, 2026/1021, 2026 5 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/1021/oj).“;

2) 4 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tyčinis pasyvusis ir aktyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje būtų laikomi nusikalstama veika.

a) Šioje direktyvoje pasyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje yra valstybės pareigūno veiksmas, kuriuo jis tiesiogiai arba per tarpininką prašo suteikti arba priima jam arba trečiajai šaliai siūlomą arba žadamą bet kokį atlygį, kad eidamas pareigas ar vykdydamas savo funkcijas imtųsi veiksmų arba jų nesiimtų tokiu būdu, kad būtų pakenkta arba galėtų būti pakenkta Sąjungos finansiniams interesams.

b) Šioje direktyvoje aktyvusis kyšininkavimas viešajame sektoriuje yra asmens veiksmas, kuriuo jis tiesiogiai arba per tarpininką žada, siūlo arba suteikia bet kokį atlygį valstybės pareigūnui ar trečiajai šaliai už tai, kad jis, eidamas pareigas arba vykdydamas savo funkcijas imtųsi veiksmų arba jų nesiimtų tokiu būdu, kad būtų pakenkta arba galėtų būti pakenkta Sąjungos finansiniams interesams.“;

3) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad už 3 straipsnyje ir 4 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme, jeigu šiomis nusikalstamomis veikomis padaroma didelė žala arba gaunama didelės naudos.

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad kai veiksmu, kurį pareigūnas turi atlikti ar susilaikyti nuo jo atlikimo, nepažeidžiamos to pareigūno pareigos, už 4 straipsnio 2 dalyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme, jeigu tomis nusikalstamomis veikomis padaroma didelė žala arba gaunama didelės naudos.

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad kai veiksmu, kurį pareigūnas turi atlikti ar susilaikyti nuo jo atlikimo, pažeidžiamos to pareigūno pareigos, už 4 straipsnio 2 dalyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausme, jeigu tomis nusikalstamomis veikomis padaroma didelė žala arba gaunama didelės naudos.

3 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose ir 4 straipsnyje nurodytomis nusikalstamomis veikomis padaryta žala arba gauta nauda yra laikoma didele, kai ji yra didesnė nei 100 000 EUR.

3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta nusikalstama veika padaryta žala arba gauta nauda, kuriai taikoma 2 straipsnio 2 dalis, visada laikoma didele.

Be to, valstybės narės gali numatyti maksimalią ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausmę kitomis jų nacionalinėje teisėje apibrėžtomis sunkiomis aplinkybėmis.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kai 3 straipsnio 2 dalies a, b ar c punktuose arba 4 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyta nusikalstama veika susijusi su mažesne nei 10 000 EUR žala arba gauta mažesne nei 10 000 EUR nauda, valstybės narės gali numatyti, kad būtų taikomos kitos bausmės nei baudžiamosios sankcijos.“;

c) papildomas šia dalimi:

„6. Nedarant poveikio šio straipsnio 1–5 dalims, valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad fiziniams asmenims, kurie yra įvykdę šios direktyvos 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, galėtų būti taikomos papildomos baudžiamosios arba nebaudžiamosios sankcijos arba priemonės, kurios galėtų apimti nurodytąsias Direktyvos (ES) 2026/1021 12 straipsnio 4 dalyje.“;

4) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„*8 straipsnis*

Atsakomybę sunkinančios ir lengvinančios aplinkybės

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tai, jog kuri nors iš šios direktyvos 3, 4 ar 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų įvykdoma dalyvaujant nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR, būtų laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe.

Valstybės narės gali imtis priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad viena ar daugiau Direktyvos (ES) 2026/1021 15 ir 16 straipsniuose nurodytų aplinkybių pagal atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu galėtų būti laikomos sunkinančiomis ir lengvinančiomis aplinkybėmis.“;

5) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„*9 straipsnis*

Bausmės juridiniams asmenims

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad juridinis asmuo, patrauktas atsakomybėn pagal 6 straipsnį, būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis baudžiamosiomis arba nebaudžiamosiomis sankcijomis arba priemonėmis.

2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad juridiniams asmenims, patrauktiems atsakomybėn pagal šios direktyvos 6 straipsnį, taikomos sankcijos arba priemonės apimtų baudžiamąsias arba nebaudžiamąsias sankcijas, kurių dydis būtų proporcingas elgesio sunkumui ir atitinkamo juridinio asmens individualioms, finansinėms ar kitoms aplinkybėms, ir taip pat galėtų apimti kitas baudžiamąsias arba nebaudžiamąsias sankcijas arba priemones, kurios būtų proporcingos elgesio sunkumui, pavyzdžiui, nurodytas Direktyvos (ES) 2026/1021 dėl kovos su korupcija 14 straipsnio 2 dalyje.

Jeigu juridiniai asmenys pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį traukiami atsakomybėn už šios direktyvos 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas nusikalstamas veikas, taikoma Direktyvos (ES) 2026/1021 14 straipsnio 3 dalis.“;

6) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2, 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų, kad būtų sudarytos sąlygos atlikti 3 straipsnyje, 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme, tyrimą, dėl jų vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, teismo procesą ir priimti teismo nuosprendį per bent penkerių metų laikotarpį po nusikalstamos veikos įvykdymo.

3. Nukrypdamos nuo 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį nei penkeri metai, bet ne trumpesnį nei treji metai, senaties terminą, su sąlyga, kad toks senaties terminas galėtų būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių veiksmų atveju.

4. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų, kad būtų sudarytos sąlygos atlikti 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme, tyrimą, dėl jų vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, teismo procesą ir priimti teismo nuosprendį per bent aštuonerių metų laikotarpį po nusikalstamos veikos įvykdymo.“;

b) papildomas šiomis dalimis:

„5. Nukrypdamos nuo 4 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį nei aštuoneri metai, bet ne trumpesnį nei penkeri metai, senaties terminą, su sąlyga, kad šis terminas galėtų būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių veiksmų atveju.

6. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant numatyti ne trumpesnį nei penkerių metų senaties terminą nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio dėl 3 straipsnyje, 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnyje nusikalstamos veikos priėmimo dienos, kad po to apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo būtų galima vykdyti toliau nurodytas bausmes:

a) ilgesnę nei vienų metų laisvės atėmimo bausmę arba

b) laisvės atėmimo bausmę už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme.

7. Nukrypdamos nuo 6 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį nei penkerių metų, bet ne trumpesnį nei trejų metų senaties terminą, su sąlyga, kad toks senaties terminas galėtų būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių veiksmų atveju.

8. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant numatyti ne trumpesnį nei dešimties metų senaties terminą nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio dėl 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nusikalstamos veikos priėmimo dienos, kad po to apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo būtų galima vykdyti toliau nurodytas bausmes:

a) ilgesnę nei vienų metų laisvės atėmimo bausmę arba

b) laisvės atėmimo bausmę už nusikalstamą veiką, už kurią baudžiama maksimalia ne trumpesne kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausme.

9. Nukrypdamos nuo 8 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnį nei dešimties metų, bet ne trumpesnį nei penkerių metų, senaties terminą, su sąlyga, kad šis terminas galėtų būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių veiksmų atveju.“

37 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2028 m. birželio 1 d.

Tačiau pareigų pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 21 straipsnį atžvilgiu valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2029 m. birželio 1 d.

2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

38 straipsnis

Vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip 2030 m. birželio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos.

2. Ne vėliau kaip 2032 m. birželio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama šios direktyvos pridėtinė vertė kovojant su korupcija, įskaitant 7 straipsnio ir jo įgyvendinimo valstybėse narėse vertinimą. Ta ataskaita taip pat apima šios direktyvos poveikį pagrindinėms teisėms ir laisvėms. Remdamasi šiuo vertinimu Komisija prireikus sprendžia dėl atitinkamų tolesnių veiksmų.

39 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

40 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2026 m. balandžio 29 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	M. RAOUNA